

การปลูกและ บำรุงรักษาสวนไผ่

ปัจจัยที่เหมาะสมต่อการปลูกสร้างสวนไฟ

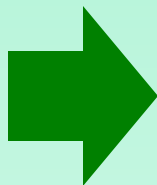
- ดิน : ร่วน น้ำไม่ท่วมขัง
- น้ำ : ปริมาณ และคุณภาพ
- ภูมิอากาศ : อุณหภูมิ ความชื้น และน้ำฝน

การเตรียมกล้าไม้

- จากเมล็ด
- จากเหง้า
- จากการชำปล้อง
- จากการชำ หรือ ตอนกิ่ง

การดูแลกล้าไม้

การให้น้ำกล้าไม้

- รดน้ำ 2 ครั้ง (เช้า-เย็น) ในช่วงสัปดาห์แรก
  - หลังจากนั้น รดน้ำ วันละครึ่ง
- รดน้ำ วันเว้นวัน ในช่วงก่อนปลูก 1 สัปดาห์

กล้าไม้ขนาดเล็ก

กล้าไม้ขนาดกลาง-ใหญ่

กำจัดวัชพืช

ก่อน

ระหว่าง

หลัง

ตัดราก

คัดแยก

จัดชั้น

ใส่ปุ๋ย

ฉีดพ่นสารกำจัดโรคและแมลงเมื่อตรวจพบ

ทำให้กล้าไม้แกร่ง

การเตรียมกล้าไม้

- 1.รดน้ำ : สัปดาห์แรก 2 ครั้ง – วันละครึ่ง
- 2.ถอนหญ้า : 1 ครั้ง/สัปดาห์ หลังรดน้ำ
- 3.ตัดราก : 1-2 ครั้ง/เดือน และก่อนปลูก 1 เดือน
- 4.คัดแยก : 1 ครั้ง/เดือน
- 5.จัดชั้น : 1 ครั้ง/เดือน พร้อมคัดแยก
- 6.ตากแดด : ก่อนปลูก 4 – 6 สัปดาห์
- 7.กำจัดโรคและแมลง : 1-2 ครั้ง/เดือน
- 8.เปลี่ยนถุงและใส่ปุ๋ย : กล้าไม้ข้ามปี

การเตรียมพื้นที่ปลูก

- ควรรยกรองในพื้นที่ลุ่มมีน้ำขัง
- พื้นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง ควรไถดินตากแดด
อย่างน้อย 2 ครั้ง ก่อนทำการปักระยะปลูก

กำหนดระยะปลูก

- ไร่ขนาดใหญ่เพื่อเก็บหน่อระยะปลูก 5x5 , 6x6 หรือ 8x8 เมตร
(จำนวน 64 , 40 และ 25 ต้น/ไร่ ตามลำดับ)
- ไร่ขนาดเล็ก-กลาง ระยะปลูก 2x4 หรือ 4x4 เมตร
(จำนวน 200 และ 100 ต้น/ไร่ ตามลำดับ)

วางระบบน้ำ

- จำเป็นมากในพื้นที่ที่แห้งแล้ง ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า 1,000 มม./ปี
- อาจใช้ระบบน้ำหยด หรือ สปริงเกอร์ในกรณีปลูกพืชควบได้

เตรียมหลุมปลูก

- เตรียมหลุมปลูกขนาด 30x30 ซม. ลึก 30 ซม.
- ผสมดินกับปุ๋ยและสารป้องกันแมลงดังนี้ : ปุ๋ยคอก 1 กำมือ, ปุ๋ยรองพื้น (ร็อกฟอสเฟต) 1 กำมือ, พุราดาน 1 ช้อนแกง

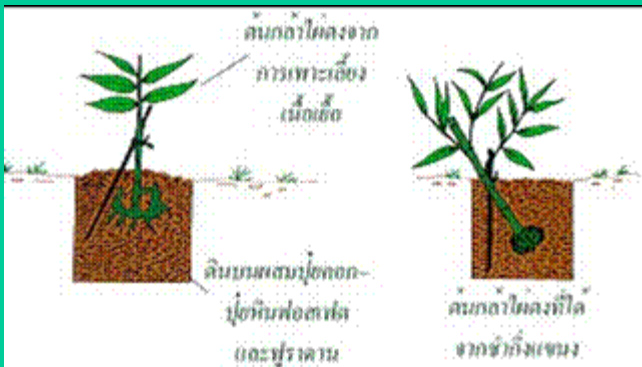

การปลูก

ปลูกโดยใช้กล้าถุง

ซึ่งปกติจะเป็นกิ่งตอนหรือปักชำกิ่งแขนงที่แตกรากแล้ว นำไปชำใส่ถุงเพาะชำ กล้าไม้จะมีความแข็งแรงพอสมควร สามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล แต่ต้องให้น้ำในช่วงหน้าแล้งด้วย หลังการเตรียมหลุมปลูกแล้ว บีบอัดถุงปลูกก่อนฉีกถุงปลูก หลังปลูกกลบดินให้แน่นป้องกันน้ำขัง รดน้ำให้ชุ่ม และควรใช้ทางมะพร้าวหรือวัสดุช่วยพรางแสงช่วยในระยะแรก

ปลูกโดยใช้เหง้า หรือกิ่งตอน

พบมีการปลูกด้วยเหง้าไผ่รวกลำใหญ่ และกิ่งตอนไผ่ตง เพื่อสะดวกในการขนส่ง ช่วงที่เหมาะสมกับการปลูกวิธีนี้คือช่วงฤดูฝน และต้องปลูกภายหลังการแยกเหง้าไม่เกิน 3-5 วัน (แล้วแต่ความชื้น) ถ้ายังไม่ปลูกต้องชำในวัสดุชำที่อุ้มน้ำ เพื่อไม่ให้ตาเหง้าแห้งตาย หลังการเตรียมหลุมปลูกแล้วกลบดินบางๆ วางเหง้าในหลุมให้ตาเหง้า อยู่ด้านบนและลำเอียงเล็กน้อย (ไม่ตั้งฉาก) พร้อมกับปักหลักเพื่อผูกเชือกฟางยึดลำไว้ กลบดินในหลุมให้แน่น คลุมโคนด้วยฟางหรือใบไม้ เพื่อรักษาความชื้น พร้อมกับรดน้ำให้ชุ่ม และควรใช้ทางมะพร้าวหรือวัสดุช่วยพรางแสงช่วยในระยะแรก

การบำรุงรักษาสวนไผ่

- การกำจัดวัชพืช : 2-3 ครั้ง/ปี ในช่วง 1-3 ปีแรก
- ปลุกควบพืชเกษตร : ช่วง 1-2 ปีแรก
- จัดทำแนวกันไฟ
- ล้อมรั้วกันสัตว์เลื้อย

ดายวัชพืช

จัดทำแนวกันไฟ

ล้อมรั้วกันสัตว์

ปลูกสมุนไพรรอบในสวนไผ่

พรวนดิน ใส่ปุ๋ย : ในช่วงปีแรก จะใส่ปุ๋ย
ทุก 3 เดือนๆ ละ 2-3 กำมือ รอบหลุมห่าง
จากต้นประมาณ 1 คืบ นิยมใช้ปุ๋ยคอกหรือ
ปุ๋ยหมักเพื่อบำรุงกอ ก่อนตัดหน่อ (มี.ค.-
เม.ย.) แต่หากต้องการเร่งหน่อจะใส่ ปุ๋ยยูเรีย
(46-0-0) ในอัตรา 1-2 กก. รอบๆ กอ โดย
ระวังอย่าให้โดนหน่อ เพราะจะทำให้หน่อเน่า

การให้น้ำและปุ๋ย

1. ให้น้ำในช่วงฤดูแล้งอย่างพอเพียง

2. ใส่ปุ๋ยในช่วงต้นฤดูฝน

- ปุ๋ยคอก : มูลไก่ ประมาณ 1.5-2.0 ตัน/ไร่ (25-30 กก./กอ)

- ปุ๋ยเคมี : สูตร 15-15-15 ประมาณ 30-40 กก./ไร่ (0.5 กก./กอ)

ใส่รอบพุ่มกอ พร้อมพรวนดินและคลุมรอบๆ กอด้วยฟางหรือหญ้าแห้ง

การบังคับให้หน่อไม้ไผ่ออกนอกฤดูการ สามารถทำได้โดยการให้ระบบน้ำ และปุ๋ยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสุ่มไฟเพื่อกระตุ้นการออกหน่อ

โรคและแมลง

มักพบในช่วงหน่ออ่อน ควบคุมได้ 3 วิธีการ

- 1.สารเคมี : น้ำยาล้างจาน ผสมน้ำราดหน่อหรือลำ
- 2.สารชีวภาพ : สะเดา, น้ำส้มควันไม้ หรือแบคทีเรีย
- 3.วนวัฒนวิธี : ตัดลิดกิ่ง, สางลำแก่

2007/08/14

ตัวทำ

/14

หน่อกระตบแดง

การตัดหน่อ

- ไม่ควรตัดหน่อออก ในช่วง 2 ปีแรก
- ควรตัดหน่อในช่วงเช้า
- ตัดหน่อไม่แก่หรืออ่อนเกินไป
- เลือกตัดหน่อที่เบียดชิดลำอื่น
และหน่อที่ไม่สมบูรณ์ออก
- เหลือหน่อใหม่ไว้ 4-6
หน่อ/กอ/ปี

การทำหน่อหมกหรือหน่อไม้หวาน

การตัดลำและแต่งกอ

- ตัดแต่งกอในช่วงฤดูแล้ง ประมาณเดือน พ.ย.-ม.ค.
- ตัดกิ่งที่เป็นโรค และกิ่งแห้งออก
- ตัดลำอายุ 3 ปีและมากกว่าออก เหลือลำใหม่ (อายุ 1-2 ปี)

ไว้เพียง 6-8 ลำ/กอ

เพื่อเลี้ยงกอและหน่อใหม่

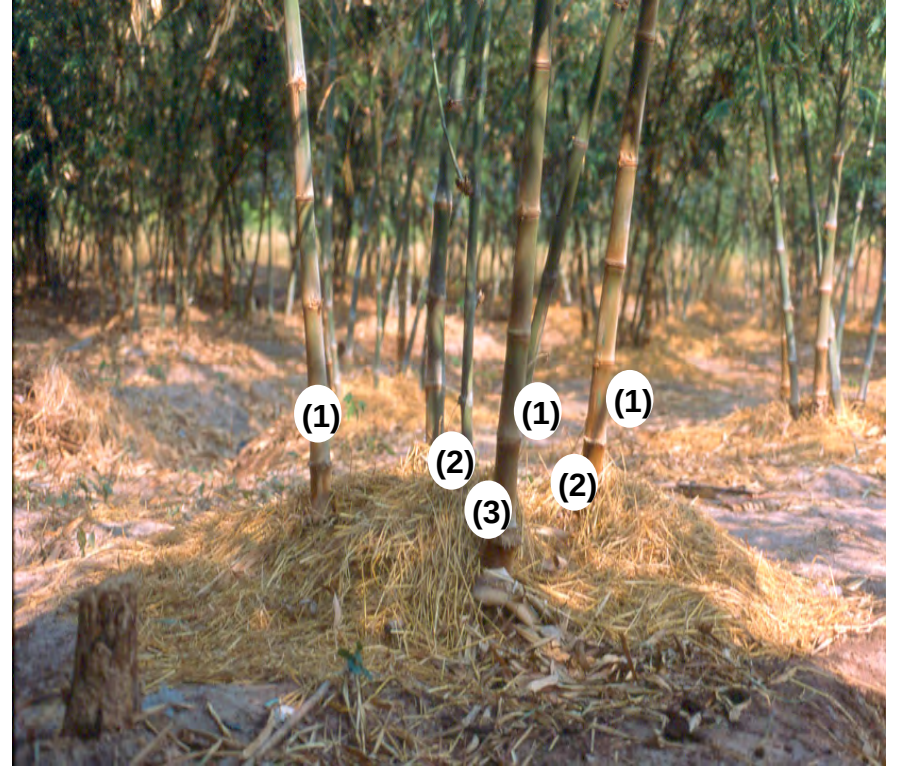
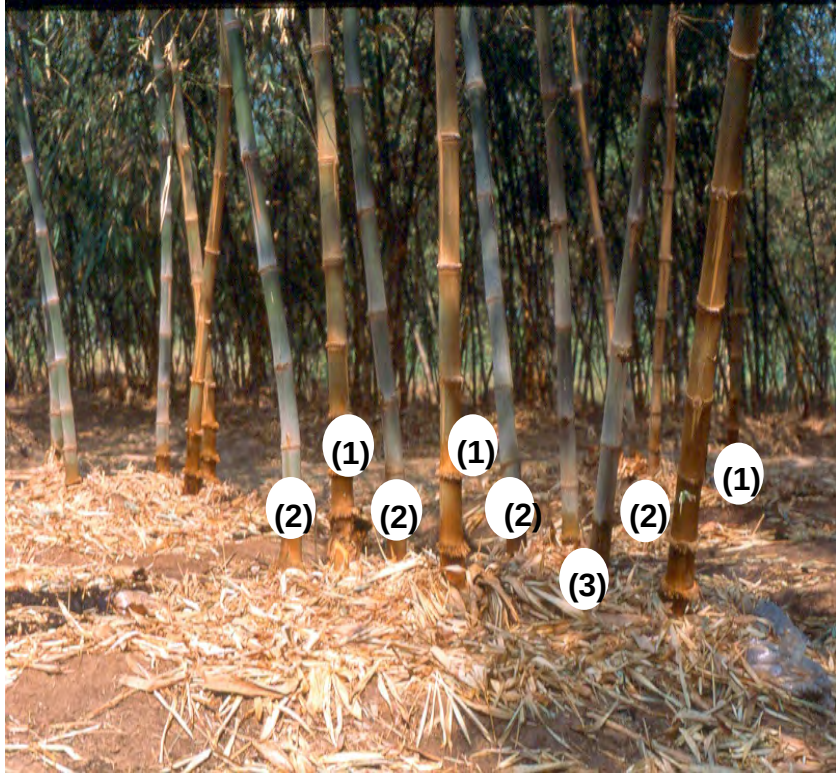
- ควรตัดลำแก่จากบริเวณ
กลางกอออกก่อน
(รูปเกือกม้า)

สภาพกอไผ่ก่อนและหลังการตกแต่งกอ

ตารางช่วงเวลาการบำรุงสวนไผ่ เพื่อผลผลิตหน่อ

[illegible]

ตารางช่วงเวลาการบำรุงสวนไผ่ เพื่อผลผลิตลำ

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ตัดลำ/แต่งกอ											X	X
2. กำจัดวัชพืช						X	X			X	X	
3. พรวนดิน/คลุมดิน	X											X
4. การให้น้ำ-ปุ๋ย					X	X	X					
5. ป้องกันโรค-แมลง						X	X	X	X	X	X	X
6. ตัดลำ	X	X	X	X								X

ตารางช่วงเวลาการทำหน่อนอกฤดู แปลงปลูกไผ่บงหวาน

เดือน	กิจกรรม
มกราคม	: ขุดหลุมปลูกขนาด 30x30x30 ซม. ระยะปลูก 2x4 ม.รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก รดน้ำทุก 3-5 วัน
มีนาคม - สิงหาคม	: กำจัดวัชพืชและใส่ปุ๋ยคอกที่โคนไผ่ 1 กก./ต้น
กันยายน - พฤศจิกายน	: ตัดหน่อเล็กทิ้ง เหลือลำไว้เลี้ยงหน่อ 5-8 ต้น ตัดแต่งต้นและใส่ปุ๋ยคอก 2 กระสอบ/กอ (ขี้วัว) หรือครึ่งกระสอบ/กอ (ขี้ไก่)
หลังจากใส่ปุ๋ยแล้ว 30 วัน ขุดหน่อขายได้วันเว้นวันและต้องขุดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตราครึ่งช้อนโต๊ะ/กอ เพื่อให้หน่อใหญ่สมบูรณ์ ทุกๆ 1-2 เดือน ซึ่งจะเก็บเกี่ยวผลผลิตหน่อได้ถึงประมาณเดือนพฤษภาคม ของปีถัดไป (ม.ค.-พ.ค.)	
มิถุนายน - ตุลาคม (ปีที่2)	: ใส่ปุ๋ยคอก(ขี้วัว) 1-2 กระสอบ/กอ
พฤศจิกายน (ปีที่2)	: ตัดแต่งกอ(ตัดลำแก่ออก) พร้อมใส่ปุ๋ยคอก(ขี้วัว) 2 กระสอบ/กอ
รดน้ำให้ชุ่ม หลังจากนั้น 30 วันกอไผ่ก็จะเริ่มให้หน่ออีกครั้ง	

ตารางที่ 1 แสดงผลผลิตและการจัดการของหน่อและลำไม้ไผ่รวกในแต่ละช่วงอายุ
ในพื้นที่แห่งแล้ง (อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี)

อายุกอ (ปี)	หน่อ			ลำ		
	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ
1	3	-	3	3	-	3
2	5	-	5	8	3	5
3	6	3	3	8	4	4
4	7	4	3	7	4	3
5	8	4	4	7	4	3
6	10	5	5	8	4	4
รวม	39	16	23	41	19	22

หมายเหตุ ช่วงฤดูกาลตัดหน่อ ประมาณเดือนกรกฎาคม - กันยายน
ช่วงฤดูกาลตัดลำ ประมาณเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์

ตารางที่ 2 แสดงผลผลิตและการจัดการของหน่อและลำไม้ไผ่รวกในแต่ละช่วงอายุ
ในพื้นที่ขึ้น (อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี)

อายุกอ (ปี)	หน่อ			ลำ		
	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ
1	3	-	3	3	-	3
2	5	-	5	8	3	5
3	10	5	5	10	5	5
4	18	14	4	9	4	5
5	22	18	4	9	4	5
6	28	23	5	10	5	5
รวม	86	60	26	49	21	28

หมายเหตุ ช่วงฤดูกาลตัดหน่อ ประมาณเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม
ช่วงฤดูกาลตัดลำ ประมาณเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์

ตารางที่ 3 แสดงผลผลิตและการจัดการของหน่อและลำไม้ไผ่ตง ในแต่ละช่วงอายุ
ในพื้นที่แห่งแล้ง (อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี)

อายุกอ (ปี)	หน่อ			ลำ		
	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ
1	3	-	3	3	-	3
2	3	-	6	6	-	6
3	5	2	3	9	4	5
4	8	3	5	10	4	6
5	10	5	5	11	5	6
6	12	7	5	11	6	5
รวม	41	17	27	50	19	31

หมายเหตุ ช่วงฤดูกาลตัดหน่อ ประมาณเดือนกรกฎาคม - กันยายน
ช่วงฤดูกาลตัดลำ ประมาณเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์

ตารางที่ 4 แสดงผลผลิตและการจัดการของหน่อและลำไม้ไผ่ตงในแต่ละช่วงอายุ
ในแปลงปลูกของเกษตรกร (จังหวัดปราจีนบุรี)

อายุกอ (ปี)	หน่อ			ลำ		
	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ	ปริมาณ	จำนวนที่ตัด	จำนวนที่เหลือ
1	3	-	3	3	-	3
2	5	-	5	8	-	8
3	11	8	3	11	3	8
4	21	17	4	12	5	7
5	32	27	5	12	6	6
6	41	35	6	12	7	5
รวม	113	87	26	58	21	37

หมายเหตุ ช่วงฤดูกาลตัดหน่อ ประมาณเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม
ช่วงฤดูกาลตัดลำ ประมาณเดือนธันวาคม - มีนาคม

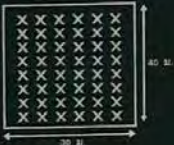

สวนรวมพันธุ์ไม้ไผ่ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจ
(Plantation of Economic Potential Bamboo Living Collection)
จำนวน 5 ชนิดพันธุ์ ระยะปลูก 5x5 เมตร ปังบประมาณ พ.ศ.2552 พื้นที่ 20 ไร่

แผนผังแสดงรายละเอียดแปลงรวมพันธุ์ไม้ไผ่เศรษฐกิจ

R1	B1	B4	B5	B3	B2
R2	B3	B1	B2	B5	B4
R3	B2	B3	B4	B1	B5
R4	B4	B2	B1	B2	B3

➔

30 m. 40 m.

R1-R4 : ซ้ำที่ 1-4 (Replication)
 B1:ไผ่บงใหญ่ (*Dendrocalamus brandisii*)   B2:ไผ่ซาบหม่น (*Dendrocalamus sericeus*)
 B3:ไผ่พม่าจู่ (*Dendrocalamus latiflorus*)   B4:ไผ่เลี้ยงหวาน (*Bambusa nana*)
 B5:ไผ่กิมชู่ (*Bambusa sp.*)

2010/04/05

3 ปีต่อมา

ไผ่บงใหญ่

ไผ่ชางหม่น

ไผ่เลี้ยงหวาน

ไผ่กิมซุง

2010/10/13

ไผ่หม่าจู้⁺

ตารางต้นทุนการปลูกไม้ไผ่ตง ระยะ 5x5 เมตร (64 กอ/ไร่)

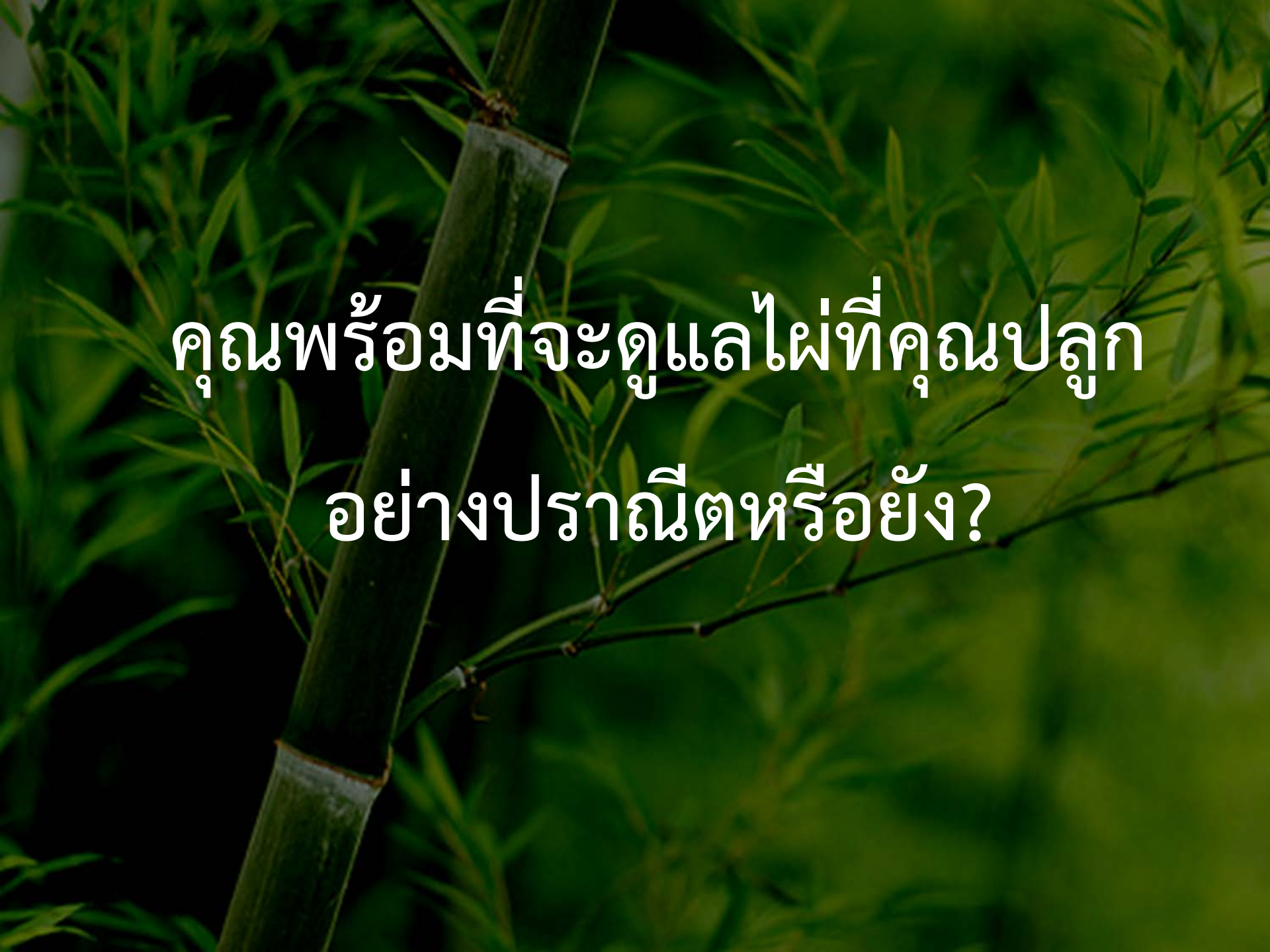
รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุน/ไร่					
1. ต้นทุนคงที่	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200
- ค่าเช่าที่ดิน 1,000 บาท/ไร่/ปี	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
- อัตราดอกเบี้ย 20% ต่อปี	200	200	200	200	200
2. ต้นทุนแปรผัน	12,700	8,000	8,000	8,000	8,000
- กิ่งพันธุ์ 50 บาท/กิ่ง	3,200	-	-	-	-
- ค่าเตรียมพื้นที่ 1,500 บาท/ไร่	1,500	-	-	-	-
- ค่าจ้างคนงานบำรุง ตัดหน่อและลำ	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
2,000 บาท/ไร่/ปี					
- ค่าน้ำมัน ไฟฟ้า อื่นๆ 500 บาท/เดือน	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000
ต้นทุนรวมต่อไร่	13,900	9,200	9,200	9,200	9,200

ตารางผลตอบแทนในการปลูกไม้ไผ่ตง ระยะ 5x5 เมตร (64 กอ/ไร่)

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ผลตอบแทน/ไร่					
1.ขายหน่อ (เฉลี่ย น้ำหนัก 1 กก./หน่อ หน่อละ 4 บาท)	-	(3 หน่อ/กอ) 768	(6 หน่อ/กอ) 1,536	(10 หน่อ/กอ) 2,560	(12 หน่อ/กอ) 3,072
2.ขายลำ (เฉลี่ย 20 บาท/ลำ)	-	-	(2 ลำ/กอ) 2,560	(4 ลำ/กอ) 5,120	(5 ลำ/กอ) 6,400
3.ขายกิ่งพันธุ์ (ราคา 25 บาท/กิ่ง)	-	(3 กิ่ง/กอ) 4,800	(6 กิ่ง/กอ) 9,600	(10 กิ่ง/กอ) 16,000	(10 กิ่ง/กอ) 16,000
ผลตอบแทนต่อไร่	-	5,568	13,696	23,680	25,472
กำไรสุทธิ	-13,900	-3,632	+4,496	+14,480	+16,272

A photograph of a bamboo plant with green leaves and a prominent bamboo stalk. The text is overlaid on the image.

คุณพร้อมที่จะดูแลไม้ที่คุณปลูก
อย่างปราณีตหรือยัง?

ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปลูกไม้

1. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

- มาตรา 4 (2) นิยามคำว่า **“ไม้”** หมายความว่า ไม้สักและไม้อื่นทุกชนิดที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา รวมตลอดถึงไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร **ไม้ไฟทุกชนิด** ปาล์ม หวาย ตลอดจนราก ปุ่ม ตอ เศษ ปลายและกิ่งของสิ่งนั้นๆ ไม่ว่าจะถูกตัดทอน เลื่อย ผ่า ถาก ขุด หรือกระทำโดยประการอื่นใด

- มาตรา 4 (5) นิยามคำว่า **“ทำไม้”** หมายความว่า **ตัด ฟัน** กาน โค่น ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด ชักลากไม้ในป่า หรือนำไม้ออกจากป่าด้วยประการใดๆ และหมายความรวมถึงการกระทำความดังกล่าวกับ ไม้สักหรือไม้อย่างที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีใช้ป่าหรือการนำไม้สักหรือไม้อย่างออกจากที่ดินที่ไม้นั้นๆ ขึ้นอยู่ด้วย

- มาตรา 4 (7) นิยามคำว่า **“ของป่า”** หมายความว่า บรรดาของที่เกิดขึ้นหรือมีขึ้นในป่าตามธรรมชาติคือ

ก. **ไม้ รวมทั้งส่วนต่างๆ ของไม้** ถ่านไม้ น้ำมันไม้ ยางไม้ ตลอดจนสิ่งอื่นๆ ที่เกิดจากไม้

ข. พืชต่างๆ ตลอดจนสิ่งอื่นๆ ที่เกิดจากพืชนั้น

ค. รังนก ครั่ง รวงผึ้ง น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง และมูลค้างคาว

ง. หินที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่และหมายความรวมถึงถ่านไม้ที่บุคคลทำขึ้นด้วย

2. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

- มาตรา 4 นิยามคำว่า “ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม่ว่าจะยืนต้นหรือล้มลงแล้ว และหมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลาย หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัดฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

นิยามคำว่า “ของป่า” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า เป็นต้นว่า

- (1) ไม้พื้น ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชันไม้ และยางไม้
- (2) หญ้า อ้อ พง แข่ม ปรีอ คา กก กระจูด กล้วยไม้ กูด เห็ด และ พืชอื่น
- (3) ซากสัตว์ ไข่ หนึ่ง เขา นอ งา กราม ขนาย กระดูก ขน รังนก ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้ง และมูลค้างคาว
- (4) ดิน หิน กรวด ทราย แร่และน้ำมัน

ดังนั้น การตัดลำไม้ไผ่ออกจากป่าจึงเป็นการ
ทำไม้ ส่วนการเก็บหาหน่อไม้เป็นการหาของป่า
ตาม พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484
และ พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

- การขออนุญาตทำไม้ไผ่และเก็บหาของป่า
ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามระเบียบกรม
ป่าไม้ พ.ศ. 2529

พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 แก้ไข
พรบ.สวนป่า พ.ศ. 2535 (มี 24 มาตรา แยกทำยบัญญัติ
ต้นไม้ 58 ชนิด) **โดยระบุไม้ทุกชนิด อยู่ในลำดับที่ 55**

ดังนั้น ผู้ที่จะทำการปลูกสร้างสวนไม้ควรจะต้อง
ขึ้นทะเบียนสวนป่าด้วย เพื่อสะดวกในการตัดฟันใช้
ประโยชน์ต่อไป

สวัสดี